

LIETUVOS RESPUBLIKOS AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS DĖL 2019 M. VASARIO 15 D. PRANEŠIMO

2019 m. balandžio 30 d. Nr. SP-5
Vilnius

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – kontrolierius), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 17 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“, 13 punkto 1 papunkčiu ir išnagrinėjęs Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2019 m. vasario 15 d. gautą Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pranešimą dėl Vilniaus universiteto akademinės bendruomenės nario V. N.¹ galimų akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų, atstovaujant antstolių interesus (toliau – pranešimas), bei pateiktą informaciją,

n u s t a t ė:

Pranešime, be kita ko, nurodyta, kad, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Seimo nario prašyme iškeltus klausimus, kurie gali būti susiję su akademinė etika ir procedūromis, akademinio sąžiningumo ir akademinės laisvės principų laikymusi, Seimo nario kreipimasis pagal kompetenciją persiunčiamas kontrolieriui.

Seimo nario kreipimesi nurodoma, kad Vilniaus universiteto akademinės bendruomenės narys V. N. „Žinių radijo“ vienoje iš laidų² „nuolat reklamuoja antstolių darbą ir smerkia bet kokius politikų mėginimus sumažinti antstolių pajamas“, „nuolat vaikšto į Seimo Teisės komiteto posėdžius ir juose daro tą patį, ką ir aukščiau minėtose laidose, tarsi jis būtų Antstolių rūmų vadovu ar direktoriumi.“

Analizuodamas pranešimo aplinkybes, kontrolierius kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetą, prašydamas nurodyti Vilniaus universiteto akademinės bendruomenės nario V. N. dalyvavimo Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto 2018 m. posėdžiuose, svarstant klausimus, susijusius su antstolių veikla, pagrindą, taip pat iniciatyvos dalyvauti posėdyje išreiškimo šaltinį, kokiais kriterijais komitetas vadovaujasi, vertindamas asmens, pateikšiančio nuomonę komiteto posėdyje, tinkamumą, kieno poziciją Vilniaus universiteto akademinės bendruomenės narys atstovavo, komiteto posėdyje pateikdamas nuomonę dėl antstolių veiklos.

¹ Akademinės bendruomenės nario duomenys Tarnybai žinomi.

² Laidos pavadinimas Tarnybai žinomas.

Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas nurodė, kad „Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo statutu, Seimo komitetų <...> posėdžiai ir klausymai yra vieši (išskyrus uždarus) ir juose gali ne tik dalyvauti, bet ir pasisakyti svarstomu klausimu bei dalyvauti diskusijose pageidaujantys asmenys. Visi svarstymo metu gauti pasiūlymai, pataisos, komiteto priimti sprendimai yra fiksuojami komiteto išvadoje, kuri yra išsamus svarstomo klausimo komitete aprašymas.

<...> Komiteto klausymuose gali dalyvauti ekspertai, suinteresuotų institucijų ir visuomenės grupių atstovai, įstatymų leidybos iniciatyvos teisę turintys asmenys, aptariami visi pasiūlymai ir pataisos svarstomam teisės akto projektui. Sprendimai klausymų metu nepriimami.“

Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas informavo, kad Vilniaus universiteto akademinės bendruomenės narys „2018 m. nedalyvavo Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto posėdžiuose, kuriuose priimami Komiteto sprendimai.“

Nagrinėdamas minėtą atvejį, kontrolierius kreipėsi ir į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją, kuri informavo, kad „Komisija 2018 m. spalio 24 d. posėdyje susipažinusi gauta informacija dėl [Vilniaus universiteto akademinės bendruomenės nario] veiksmų, atsižvelgdama į galiojantį Lobistinės veiklos įstatymo teisinį reglamentavimą, priėjo išvados, jog pateiktoje informacijoje nėra pakankamai pagrįstų duomenų, patvirtinančių [Vilniaus universiteto akademinės bendruomenės nario] galbūt neteisėtai vykdytą lobistinę veiklą.“

Vertinant akademinės bendruomenės nario V. N. minėtus veiksmus akademinės laisvės požiūriu, pažymėtinas Konstitucinio Teismo nutarimas, kuriame buvo konstatuota, kad „<...> mokslinių tyrimų institutų, kaip ir aukštųjų mokyklų, akademinė bendruomenė nariams laiduojama inter alia Mokslo ir studijų įstatymo 53 straipsnio 2 dalyje apibrėžta akademinė laisvė, apimanti minties, išraiškos laisvę, mokslo (meno) ir pedagoginės veiklos metodų ir priemonių pasirinkimo laisvę, atitinkančią pripažįstamus etikos principus, apsaugą nuo varžymų ir sankcijų už savo tyrimų rezultatų ir įsitikinimų skelbimą, išskyrus atvejus, kai skelbiama informacija yra valstybės ar tarnybos paslaptis ir (arba) Lietuvos Respublikos įstatymų pažeidimas; <...>“ (Konstitucinio Teismo 2011 m. gruodžio 22 d. nutarimas „dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (2009 m. balandžio 30 d. redakcija) nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“).

Atsižvelgiant į tai, kad akademinės bendruomenės narys V. N. dalyvavo Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto klausymuose, kuriuose sprendimai nėra priimami, kurie „yra vieši (išskyrus uždarus) ir juose gali ne tik dalyvauti, bet ir pasisakyti svarstomu klausimu bei dalyvauti diskusijose pageidaujantys asmenys“, ir vadovaujantis akademinėi bendruomenei laiduojama akademinė laisvė, konstatuoti akademinės bendruomenės nariui V. N. akademinės etikos ir / ar procedūros pažeidimų nėra pagrindo.

Kontrolierius, išanalizavęs ir įvertinęs pateiktą informaciją ir ją patvirtinančius dokumentus bei teisinį reglamentavimą, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 17 straipsnio 11 dalies 10 punktu,

n u s p r e n d ė:

pripažinti pranešimą nepagrįstu.

Kontrolieriaus sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius) per vieną mėnesį nuo šio sprendimo įteikimo datos.